

మూవారు కలెక్టర్! ఆ వనవి తలుచుకుంటే చాలు నా గుండెనిండా ఆనంద తరంగాలు ఉప్పెత్తుతూ లేచిపోతుంటాయి. కళ్ళనిండా వెలుగురేఖలు వెల్లి విరుస్తుంటాయి.

నా పెళ్ళి కలెక్టరుతో స్థిరపరచబోతున్నారని విన్నవాడే నా గుండె లయ తప్పింది. నా మనసు కలం గూట్ల కట్టుకోవాలి.

కానీ నా పెళ్ళి కాలాకు అప్పుల జాబితా వినగానే ఆకాశపుటించుతు లాకేయత్నం చేస్తున్న అంతరంగం తరంగంలాగ చప్పుబడిపోయింది. అవపిల్లని కన్న నేరానికి ఆమె కన్నె చెరని విడి పించడానికి తాపత్రయపడ్డ పాపానికి నాన్నకి విధించబడిన శిక్ష అది. ఆ శిక్షకి పరిమితిలేదు.

రోజ్ గార్డెన్ గొప్పతనాన్ని వర్ణించాలని ఉన్నా అంత శక్తి నాకు లేదనిపించింది.

ఊటినుండి తిరిగి వచ్చాం అక్కడి అనుభూతుల్ని మనసులో మధురంగా దాచుకుని! విజయవాడ ఊటిముందర తెలవెలపోయినట్లని

మనుషులకు వ్యత్రమే

గురజాడ శ్యామలదేవి

'కట్టుం మఱి ఎక్కువ' అని అమ్మా నాన్నా అనుకోవడం మిన్నాక కలలన్నీ కల్లలయిపోయినట్లు, కలం చాలామా గూట్ల పెరికించుకుపోతున్నట్లు అనిపించింది.

అవపిల్లని కుగానే కల్లవంతుల బాధ్యత భారితాడు. ఆమె కోరిక ప్రకారం పెళ్ళి జరిపిస్తేనే వారిదాధ్యత తీరినట్లు తెల్ల అని నా కన్నె మనసు మూలపాగింది.

కానీ కలెక్టరునే నా భర్తగా నిర్ణయించుకుంటే ఎగిరి గంతులేయాలనిపించింది. ఫలానా రాగం అనేది లేకుండా అన్ని రాగాలూ కలిపి పాడుతూ రాశం వేయాలనిపించింది.

ఆకాశమంత పందిరిలో, భూదేవత ఆరుగు మీద ఆక్షంతం తోరుమధ్య, కన్నెల అసూయతో కూడిన కన్నులమధ్య, వాయిద్యాలు దిగంతాలను లాకే విధంగా వాయిస్తుండగా నేను కలెక్టరుగారి సమీపాననే పోయాను.

నాన్న జీవించి ఉన్నంత కాలం అది కొరడా రుణిపిస్తూనే ఉంటుంది. నీటి బిందువులు రెప్పల తలుపులు చేదించుకుని బుగ్గంమీదికి దిగి, మెడ మీదికి దూకి అంతటితో అగకుండా గుండెల్లోకి చేరి గుప్పలాగ ఒదిగిపోయి తమ వేడినని నేరుగా గుండెకే వినిపించాయి.

వారిలో ఊటికి వెళ్ళిన నేను ఈ ఊరుని, ఊళ్లోనివారిని వారి వేదనని నాకు తెలియకుండానే విస్మరించాను.

ఊటి నాకు చాలా నచ్చింది. అక్కడి వాతావరణం, వస్త్రధారణ, ఇళ్ళ నిర్మాణం, రోడ్ల పరిశుభ్రత చూసిన నాకు ఆశ్చర్యానందాలు కలిగాయి. నేనున్నది భరవావనిలోనేనా అన్న అనుమానంకూడా కలగకపోలేదు.

మల్లెపూల జల్లులను దేవతలు మరిపిస్తున్నారేమో అన్న భావం కలగజేసే మంచు. ఆ మంచు బిందువులతో ఒడలు తడిసినా పరవశిస్తూ గుఱా శించే పూబాలలు. లెక్క లేనన్ని తాయలను మోస్తున్న మహాతాటిలరాగ నిలబడిన ఎన్నెన్నో.

చెట్లు! యూకలిప్తస్, సుగంధద్రవ్యాలు, మంచి గండం ఇక్కడి ప్రకృతి సంపద ప్రసాదాలు.

పించింది. కానీ ఇక్కడి కలెక్టరుగా శ్రీవారు పొ.దుకున్న గౌరవపూర్వకంగా వారి సమీపానగా గౌరవాన్నందుకుంటున్న నా ప్రస్తుత స్థితిమాసాక ఊటిలోని ప్రకృతి దృశ్యాల్ని చూసినదాన్ని కంటే ఎక్కువ హాయిని పొందాను.

ఊరిలో ఎక్కడ ఏం జరిగినా మాకు ఇన్ని చేషన్ వస్తుంది. చక్కగా ముస్తాబై వెళ్ళుచు. మునుపైతే ఎక్కడికి వెళ్ళవలసి వచ్చినా ఏమి చేయవలసినా అన్నీ చచ్చినట్లు మేమే చేసుకోవలసి వచ్చేది.

కానీ ఇక్కడ అలా కాదు. కాలు కడిపే పని లేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళానూ బస్సులకోసం గంటలకొద్దీ అగనక్కరలేదు.

వాహనం ఎల్లవేళలా ఎదురు చూస్తుంటుంది. డ్రైవర్ మేము రాగానే రోడు తెరుస్తాడు అహోస గీతాన్ని అలపిస్తున్నట్లుగా!

కలలు నిజం కావడం సినిమాలకే పరిమితం కాదనిపించింది ఇదంతా చూస్తున్న నాకు.

మావారు సేగరెట్లు విపరీతంగా కాలుస్తారు. నాకా వాసనందేనే ఎంతో!

సినిమాలు తెగ చూడడంవల్ల లిక్కర్ అంటే అడోలాంటి భయం ఏర్పడిపోయింది. లిక్కర్ = విం! అని అచ్చు గుడ్డబడింది మనసులో! కానీ వారికి బాగా అలవాటుంది!

ఆ ఆలోచనలన్నింటినీ కట్టకట్టి కిరోసిన్ పోసి తగంపెద్దెయ్యక తప్పలేదు. అయినా నాకు బాధ కంగలేదు సరికదా సంతోషంగా అనిపించింది. మగవాడన్నాక సవాలక్ష పనులూ, సవాలక్ష అలవాట్లూ ఉంటాయి. అవన్నీ కట్టించుకోకూడదు అని తీర్మానించుకున్నాను.

కృష్ణానదీ పుష్కరాలు రావడంతో విజయవాడని సవ వడుపుగా అయోధ్యచేసారు. సరి

ఈ ముస్తాబంతా పూర్తిచేసుకున్నాక అద్దంముందరనిలబడ్డాను. ఆలా నిలబడ్డ నాకు అటునుండి తదలబుద్ధి వాతేదు. నా తక్కువ నేను విరిసిన గులాబిపువ్వులలాగ కనబడ్డాను. చూరాంచేస్తూన్న కాళ్లని బలవంతంగా తదిల్పా.

రాలి సైతం పట్టపగలులాగ తోపించే సోడియం
 లెట్టు, మన్నగా జారిపోతున్నట్లుగా ఉన్న రోజు
 పక్కమని నవ్వేపూల సొబగులతో రాజసం ఉట్టి

దసరా వేషాలు మా ముందరే మొదట
 ప్రదర్శిస్తున్నారు.

కనకదుర్గ గుడిలో అమ్మవారిని రోజురో
 అవతారం లాగ తయారుచేస్తున్నారు. మేము
 హాయిగా వచ్చి క్యూనంతదీసి చాటుకుని దర్శనం
 చేసుకుని వస్తున్నాం!

గతి.

పడే భావనని కలగ జేసే పార్కులా! ఎంత
 అందంగా తయారైందని మా ఊరు! ఎగ్జిబిషన్
 పెట్టారు. అందులో అన్ని హంగులూ అమర్చారు.

పుష్కరాలు చూడవచ్చిన మా వాళ్ళంతా
 నన్ను చూసి మురిసిపోయారు. బామ్మ దృష్టి
 తీసింది. అమ్మ రంగు వచ్చి నున్నపు తేలిన నా
 బుగ్గలపై చిరుముద్ర వేసి ఆశీర్వదించింది. నాన్న
 మీసాల చాటు నుండి ఇదంతా చూస్తూ నవ్వు
 కన్నారు.

టేన్నింగ్ నార్కే హిమాలయాల నెక్కడానికి
 ఎంత అవస్థ పడ్డాడు అది ఎక్కాక ఎంత గర్వ
 పడ్డాడు! కానీ నా స్థితి అంతకంటే గొప్పగా

తోచింది. ప్రయాసేమీ లేకుండా పర్యటాదిరోహణ
 అంటే మాటలా? ఆ మనత నాకే దక్కినట్లని
 పించింది.

దసరా పండగ వచ్చింది.
 మా ఊరు పగలూరేయన్న తేడా లేకుండా
 వెలిగిపోతోంది.

'దసరా మామూళ్లు ముందర మీచేత్తో ఇవ్వా
 లయ్యగారూ' అంటూ వచ్చిన వాళ్ళు తెళ్ళలేనంత
 మంది!

ఇవాళ మహర్నవమి! శుక్రవారం! కనక
 దుర్గ అవతారం ఎత్తుతుంది అమ్మవారు.

తెల్లవారు జామునే లేచి తలస్నానం అవీ
 చేసి గుడికి వెడదాం అనుకుంటూ పడుకున్నాను
 నిన్నరాత్రి. కానీ బాగా వెలుతురు వచ్చేదాకా
 మెలుకువ రాలేదు కాలేజీలో చదివే రోజుల్లో
 అయితే చదువుల గోలవల్ల త్వరగా లేచిపోయే
 దాన్ని!

చదువు పూర్తయినా నిద్రపోనిచ్చేవారు కారు
 అమ్మా బామ్మా! ఆడపిల్ల ఆరు కొట్టకముందే
 లేవాలి అని లేచే దాకా ఊరుకునేవారు కాదు
 ఇప్పుడు పనితక్కువై సోమరితనం పాచ్చు
 తోంది.

లేవగానే త్వరత్వరగా తలంటువోసుకున్నాను.
 వాడ్రోబ్ ముందుకు వచ్చాను.

'ఏం చీర కటుకోవాలి?' అన్న నా ప్రశ్న
 ఎన్ని చీరలు చూసినా ప్రశ్నగానే విగిరి
 పోయింది. కొత్త చీర ఉంది కానీ అది ఇప్పుడు

కట్టుకుంటే నా స్టేటస్కి అణుగుణంగా ఉండదని పించింది.

చివరికి నేపిట్టాకి మెజింటా కలర్ బోర్డర్ ఉన్న బెనారస్ విపాస్ చీర కట్టుకున్నాను. చీరలోదే జాకట్టు కూడా! కెంపుల సెట్టు పెట్టు కున్నాను. కెంపు రంగు బొట్టు. గోళ్ళ రంగు, చెప్పులు, రోజా ఫువ్వ! హాయిర్ క్లిప్పు!

ఈ ముస్తాబంతా పూర్తి చేసుకున్నాక అద్దం ముందర నిబద్దాను. అలా నిబద్ద నాకు అటు నుండి కదలబుద్ధి కాలేదు. నా కళ్ళకి నేన విరిసిన గులాబిపువ్వులాగ కనబడ్డాను. అటునుంచి కదల మని మారాం చేస్తూ ఉన్న కాళ్ళని బలవంతంగా కడిల్చాను.

"నేను రెడీ" అన్నాను మా ఆయన వైపుకు తిరిగి!

ఆయన రెడీ అయి అరగంటయిందిట! డ్రైవర్ డోర్ తెరిచి పట్టుకున్నాడు. మేమె క్కగానే మూసేసి కారు స్టార్టు చేశాడు. కారు పరుగెత్తసాగింది

ఈసురోమంటూ నడుచుకుంటూ, మెడైక్యుటూ గుడికి వెడుతున్న ఆడవారిని చూసి నాకు గర్వంగా అనిపించింది.

మేము కార్లు దిగగానే గుడిలోని వ్యక్తులు హడావిడిపడిపోతూ అహ్వానించారు ముంమా వెనకా మనుష్యులు మమ్మల్ని ముందుకు తీసుకు వళ్ళారు.

పెద్దాపురం చాంతాడు గురించి వివరమే తప్ప చూసి ఎరగను.

అమ్మవారి దర్శనం కోసం ఏర్పడిన క్యూని చూసిన నేను ఆ చాంతాడేదో ఇలాగే ఉంటుం దేమో అనుకున్నాను. దర్మదర్శనం క్యూ గురించి చెప్పడం అనవసరం! ఎంత చెప్పినా (ఆ క్యూ గురించి) తక్కువే అవుతుంది.

'కర్ణెరుగారు సతీమణి బచ్చారు అరగండి' అని క్యూలో పడిగావులు పడుతున్న జనాన్ని అదిరించి మమ్మల్ని లోపలికి రమ్మన్నారు గుడి సిబ్బందివారు

ముందుకు నడుస్తూనే ఒక్కసారి తల తిప్పి చూసాను.

క్యూలో గంటల తరబడి నిలబడడంవల్ల అల సటగా కనిపిస్తున్న మనుష్యులు మా వైపు అదోలా చూస్తున్నారు. అది ఆసూయే అని తీర్మానించింది మానసం!

సేవకుల మధ్య నడిచి వెస్తున్న మహారాజా మహారాజుల రేజిస్ట్రలతో వెళ్ళిపోతున్న మేము ముందుకు నడుస్తున్నాం!

ఇంతలో... "మంత్రిగా రొస్తున్నారు వారి సతీమణితో సహా!" అన్నారెవరో.

అంతే! మళ్ళీ హడావిడి! గోల!

మా చుట్టూ నిలబడ్డవారు ముందుకుపోక వెనక్కి పరిగెత్తారు మా వారూ అనుసరించారు.

మంత్రికుడు రాజకుమారి దేవి ఎత్తుకుపోయి నిర్ణీత ప్రదేశంలో ఉంచితే ఎలా ఉంటుందో ఆలాగే ఉంది ప్రస్తుత నా స్థితి.

నాకు ఉక్రోశం తన్నుకు వచ్చింది కళ్ళు నీళ్ళతో నిండాాయి.

అంతా నా దగ్గరికి వచ్చారు.

"మా ఆవిడ కూడా వచ్చిందండీ" అని

"వందిలా ఇలారా" అని పిలిచి మంత్రిగారికి సతీమణికి పరిచయం చేసారు మా వారు.

ఆ క్షణంలో నాకు నేనే ఒ సేవకురాలి లాగ తోచాను. నిట్టూర్పును మింగేస్తూ నమస్కరించాను.

తా గి

"మావారు తరచుగా తాగి ఇంటికొస్తుం టారు" అంది సావిత్రి.

"అదృష్టవంతురాలివి" అంది గాయత్రి.

"అదే! అక్కర్లేంగా అంది సావిత్రి

"వూ... నా అదృష్టాన్నే చెప్ప కోవాలి, మావారు తాగి బార్లోనే నిద్రపోతారు అంది గాయత్రి.

-ఎమ్. రాధాకిషన్ (అశ్వారావుపేట)

వసుందాగా నవ్వించావిడ. చిలకాకుపచ్చకి గులాబి రంగు ఉన్న కంచి పట్టు చీర కట్టుకుంది. బోర్డరు మోకాళ్ళదాకా ఉంది. రవ్వల నగలు ఆమె ఒంటి మీద మెరిసి పోతున్నాయి.

ఆవిడ ముందర నేను వెల్లపోయిన ఇల్లులాగ, పటుత్వం నడచిన వ్యక్తిలాగ, అట్ట చిరిగి లోపం కూడా అక్కడక్కడ చిరిగుపడుతున్న పుస్తకం లాగ, ఉప్పు వేయని కూరలాగ కనిపించినట్లు పించింది.

మంత్రిగారిని వారి భార్యని అతి మర్యాదగా లోపలికి తీసుకువెడుతున్నారు. స్వాములవారిని అనుసరిస్తున్న తక్త బృందంలాగ! అనుసరించక తప్పలేదు.

"ముందర మీ పూజ కానిస్తాను" అన్నాడు మంత్రిగారితో పూజారి.

"అబ్బేబ్బే ముందర వచ్చింది ఇతమకదా ఇతని పూజే చేయండి" అన్నారు మంత్రిగారు. ఆయన సతీమణి తీక్షణ దృక్పథంను పట్టించుకో లేదు.

అమ్మవారి కోసం చీర తెచ్చిన మాట వాస్తవమే అయినా ఆ కొత్త చీర తర్వాత నేను కట్టు కుందామని అనుకున్నాను. కానీ మంత్రిగారి సతీ మణి ఎదుట చిన్నబోవడం ఇష్టంలేక మూడు వందలుపోసి కొన్న ఎంకటగిరి జరి చీరని వదులు కున్నాను. ఎవరో వీపు మీద వాతలు పెడుతు న్నట్లుగా గ డ గ డా మంత్రిగారు చది వేసి అయిదు నిముషాల్లో అరగంట పూజ కానిచ్చేసాడు పూజారి.

మంత్రిగారి పూజ గంటసేపు నిర్విఘ్నంగా సాగింది. వాళ్ళు ఎర్రటి బెనారస్ పచ్చ జరి చీరని అమ్మవారికి ఇచ్చారు. అందుకే కాబోలు

ముస్తాబు....

శివరాత్రి

భరితస్యంగి వచ్చినా చాలా టి.సింగి ముస్తాబై వచ్చింది

↑

① ఎవరూ ఏ టి.సింగియా?

భ... తోక వారు. టి.క్రి.భూమి

②

ఆవిడ కళ్ళు గర్వంగా మెరిసిపోతున్నాయి. ఆ మెరుపులకి ఏ మాత్రం తీసిపోవటంలేదు రవ్వల నగలు. నా వైపు పురుగుని చూసినట్టు చూస్తూ ఉంది. ఆవిడ కళ్ళ ఆమ్మవారివైపుకంటే నావైపు వైపువగా చూస్తున్నాయి నా కళ్ళ అంతే!

ఒక్కసారి చూపులని దేవి వైపుకు తిప్పాను. ప్రశాంతంగా ఉన్న చూపులు 'నీ సంగతి నాకు తెలుసులే' అంటున్నాయి. ఎర్రటి పెదవుల వెనక తెల్లటి దరహాసం!

తల్లి నన్ను పరిహసిస్తున్నట్టునిపించింది. ఉరికి పడ్డాను.

"ఆవిడ కిన్నెన నాకే లేని అహంభావ్య దీరెనుకే?" విముందని ఆ మిడిసిపాటు?" నీ రాచమర్యాదలకి ఏదోలోపం వాటిల్లిందని ఎందుకా కృంగిపోవడం? అటు చూడు ఆ మగవారి ముఖాలు చూసి ఆలోచించు" అని అమ్మనాతో అంటున్నట్టు లోచింది.

నేను మంత్రిగారివై పూశ్రీవారివై పూచూసాను. వారిద్దరి ముఖాలు ప్రశాంతంగా ఉన్నాయి.

మంత్రిగారి సతీమణివైపు చూసాను. రవ్వల గాఢాలు గరిగలరాదీస్తూ నా వైపు చూస్తోంది.

నాకు చెప్పలేనంత సిగ్గేసింది. హోదాల్లో ఉన్నవారికి లేని గర్వం పొగడ

మాకు ఎందుకున్నాయి? శ్రీని సమాధిలోని శాంతస్వరూపులని అంటారే! మరి శ్రీనిలోగల అసూయా. ద్వేషాలను గురించి ఎవరూ ఎక్కువగా ప్రస్తావించలేం?

మంత్రిగారి సతీమణి ముందర నేను గారి తీసిన వెలూనలాగా ఉన్నాను కనకే ఈ భావం కలిగింది. అలా కాకుండా కలెక్టరుగారి సతీమణిగా మర్యాదలు అందుకుని ఇంటికిపోయింది ఇలా ఆలోచించేదాన్నే కాదు

చీకటిలోనే తారలు కనిపించినట్టుగా విచారం లోనే సర్వాలూ దర్శనమిస్తాయి అన్న పెద్ద మనిషి నిజంగా ఎంత లోతుగా ఆలోచించి ఆ మాట న్నాడో!

"ఈ ప్రపంచంలో శ్రామికవర్గంకన్నా హీనంగా దోచుకోబడుతున్నది శ్రీలే" అన్నాడు తెనిన్!

దానికి కారణం శ్రీలే! మంత్రిగారి సతీమణిసంటూ ఆవిడ. కలెక్టరు గారి సతీమణిసంటూ నేను చూలాగే ఫలానా వారి తల్లులం, ఫలానా వారి కూతుళ్ళం అంటూ మిగిలిన ఆడవాళ్ళందరమూ మా మా వ్యక్తిత్వాలను చంపుకుంటున్నాం!

తరచుగా

"మీ దేశంలో తరచుగా ఏం వస్తుంటాయి?" అడిగాడో విదేశీయుడు భారతీయుడిని.

"తుఫాన్లు... ఎలక్షన్లు?" చెప్పాడు భారతీయుడు.

కె.వి. సత్యనారాయణమూర్తి (కొండనమద్రం)

"ఫలానా ఆవిడ మొగుడ్ని" 'ఫలానా ఆవిడ కొడుకుని' అని మగవాడు చెప్పుకుంటున్నాడా? ఫలానా వారికి చెందినట్టు చెప్పుకోవడమేకాక మధ్య మాకు కొమ్ములేవో వచ్చినట్టు తిరగడం ఎంత హేయం!

ఆలోచనలు అలల్లాడుట్టి ఆరడి పెకుతుండగా పండికగా వెలగవలసిన నా వ్యక్తిత్వం గురిం చాలోచిస్తూ వెనుదిరిగాను. *

తెల్ల మచ్చలకు చికిత్స

శీతమైన ఒక చికిత్స తమిళాతి తెల్ల మచ్చలను తొలగించుటకు గాను మా ముఖ నిర్దిష్టమైంది ఒకప్పుడు గణక-పూర్తిగా పొందుతే మచ్చల రుగ్గులూ కలిరాదీకి మునుపటి రంగు తిరిగి వస్తుంది. జబ్బు మొదళ్ళలో మిడి కూడా పూర్తిగా మునుపోతుంది. మీరు నిరాశ చెందినట్టుకే తప్పకుండా ఈ ఒకప్పుడు పొందండి. మా ఒకప్పుడు పూర్తిగా పొందినట్టుకే ప్రచారణకే ఒక సెల్ ఇవితేగా ఇప్పుడుతుంది. రోగుల ముఖాల్లో నీకా జబ్బు పూర్తి పోవాలను వ్రాయండి.

దాంపత్య జీవితాన్ని ఆనందించండి

దాంపత్యం దేనిని పారపాటుకు లేక మరి ఏ సతీరి కారణాలను గాన లోనె నినుకో మీ బలహీనతను ప్రదర్శించలేక దాంపత్య జీవితంలో ఉటువంటి అనందించలేమని సుఖాన్ని అనుభవించలేక పోతున్నారా... అయితే దీనివ్యభిం మీ జబ్బు యొక్క పూర్తి పదిలాలను వ్రాయండి. దాంపత్య జీవితంలో గల నిజమైన సుఖాన్ని అనుభవించేటటు గలదానిని పొందండి.

తెల్ల వెంట్రుకలు మరియు వెంట్రుకలు రాలిపోవుట

జట్టును వై చెయ్యనివనరిం లేదు మా అయిదేద ఒకప్పు (అయితే) పల్ల తెల్ల వెంట్రుకలు చూచుట నలుపు రంగులోనికి మారి స్థిరంగా నిలుస్తాయి. జట్టు రాలిపోకుండా కాపాడి జట్టు రాలిన ప్రదేశాన కొత్త జట్టు వస్తుంది. నది మెడియను చల్ల పడుతుంది. ఒక కోర్సెలో 3 పైక్స్ లకు రూ. 35/- చొప్పున మరియు ప్యాకింగ్ అవసరం.

SHYAM AYURVED BHAVAN (AB)
P.O. KATRI SARAI (GAYA) PIN : 805 105

సీక్రటుంగ్
చదువుకోవడానికి
చక్కని కాలక్షేపానికి

అక్షయము
సాత్త్విక మాన పత్రిక

నేటి మాన పత్రికలలో
మేటి పత్రిక